

Redaktorka

Kvalitní a přitom levné. Budou se v Česku prodávat takové potraviny? Už za okamžik v diskusi ministra zemědělství Mariana Jurečky a stínového ministra Pavla Kováčika. Klasa, český výrobek, česká potravina, regionální potravina. Značek kvality přibývá. Jak se v nich vyznat? Stejně přibývá i novel zákonů a různých vyhlášek. Jsme jako zákazníci opravdu lépe chráněni a jíme zdravěji? Pojďte se s námi projít jedním velkým obchodem.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

V dnešní době už těch značek je opravdu mnoho. První takovou značkou kvality byla KLASA, která vlastně byla zavedena ještě před vstupem do Evropské unie. Tu značku získalo obrovské množství produktů a bohužel kritéria jsou velice obecná a vágní.

Václav MORAVEC, moderátor

Začaly pak přibývat značky další.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Přesně tak.

Václav MORAVEC, moderátor

Jako například český výrobek, garantovaný. Tady ostatně máme třeba jeden výrobek, který obsahuje KLASA, Český výrobek a dokonce ještě zeměpisné označení původu.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Ano. Přesně tak. Tady například vidíme vlajku České republiky. Toto byl vlastně důsledek novely, která přinesla označení Český výrobek. Řetězce mohly označovat své potraviny české a mnohdy se například stávalo, že německé zboží bylo označováno jako česká kvalita, protože podle tvrzení prodejce splňovalo standardy české kvality.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže ty značky se nesjednotí

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Bohužel se nesjednotí.

Václav MORAVEC, moderátor

Nebo dojde k nějaké...

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Nebudou se vydávat nové, ale ty staré, ty výrobky o ně neprijdou

Václav MORAVEC, moderátor

A do toho od letošního roku máme vyrobeno podle českých cechovních norem, což je další značka.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

To je další značka kvality. Ta se ale zaměřuje po rakouském vzoru spíše na proces a nikoliv na původ těch potravin. Takže půjde o to, aby ty potraviny byly vyrobeny způsobem, tradičním způsobem, který bude právě popsán v těch českých cechovních normách.

Václav MORAVEC, moderátor

Masné výrobky. Jak se v nich vyznat? Mletý masný polotovar, mleté maso, čerstvé maso z českých chovů.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Zákonodárce tady chrání spotřebitele a definuje, co to mleté maso je. Jedná se o mletou svalovinu, která obsahuje do 1 % soli. Oproti tomu mletý masný polotovar, setkáme se s ním mnohem častěji, hlavně v menších obchodech, už na úkor toho masa může obsahovat spoustu jiných látek. Můžou to být konzervanty, můžou to být barviva.

Václav MORAVEC, moderátor

U pultového prodeje šunky a uzenin musejí být označeny všechny ty výrobky těmi povinnými štítky?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Zásadní pro spotřebitele je tady podíl hlavní složky, což u salámu a šunky je maso. Zákon to obecně jako povinnost ukládá, ale říká, že ta povinnost pro výrobce nastane, až bude prováděcí předpis. A ten momentálně není.

Václav MORAVEC, moderátor

Máme?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Bohužel ne.

Václav MORAVEC, moderátor

Proč se na něj čeká?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

To je otázka na legislativce.

Václav MORAVEC, moderátor

A chybí nám jako spotřebitelům z těch reakcí vašeho sdružení, že bychom měli konkrétních složení na těch štítcích?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Chybí, protože spotřebitelé prozatím se řídí svým zrakem a mají zafixované, jak konkrétní salám barevně vizuálně vypadá a to je chyba. Protože ty salámy jsou potom nesmyslně dobarvovány a to proto, že zákazník si to žádá.

Václav MORAVEC, moderátor

Vajíčka. Země původu, země balení. Jak je nejlépe poznat?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Základem je řídit se podle toho, co je na tom vajíčku. Problémem je ne vždy číslo na vajíčkách, musí odpovídat značení na obale.

Václav MORAVEC, moderátor

Setkáváme se tedy třeba s tím, že máme v některých obalech polská vejce, ale jsou zabalena v České republice.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Ano. Ale proto je třeba vždy hledat označení na vejcích a neřídit se primárně označením krabičky.

Václav MORAVEC, moderátor

Co se týče legislativy, která má nás spotřebitele právě orientovat v té oblasti pečiva, ta je dostatečná z vašeho pohledu?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Z našeho pohledu ano, protože skutečně definuje to, co je celozrnné a chybou je na straně spotřebitele, který si to bohužel zjednodušuje a nejde po tom názvu celozrnné, ale nechá se v podstatě natchytat na název, jako je fitness chleba, healthy chleba, cereální, multicereální a podobně. Je to prázdný název, který obsahuje to samé jako bílá bageta, jenom to může být různými způsoby dopraveno, barveno tak, aby to bylo hnědší. A když to má působit zdravěji, tak se to ještě posype zrníčky.

Václav MORAVEC, moderátor

Jedinou obranou nás spotřebitelů tedy je číst si podrobné složení.

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Ano. Číst si samozřejmě etikety. Bez ní to neodhalíme.

Václav MORAVEC, moderátor

Pokud byste mi měl jednoduše odpovědět v té složitosti značek a jejich množství, podle kterých se orientovat, podle čeho se neorientujete vy?

Břetislav MARTÍNEK, odborný právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace

Neorientuji se podle značek, protože ty jsou zavádějící, ale spíše se orientuji podle složení, podle názvu. Na českého spotřebitele hodně zapůsobily privátní značky řetězců, ať už to je například Tesco Value, ale především to byl Řezník Vocílka. Řezník Vocílka spotřebitele do značné míry mate, protože se domnívají, že se jedná o farmáře nebo nějakého řezníka, ale přitom se jedná pouze o privátní značku úplně stejnou jako Tesco Value.

Václav MORAVEC, moderátor

Vysvětluje v narážce na značku obchodního řetězce Billa právní poradce Sdružení obrany spotřebitelů Břetislav Martínek. Dalšími hosty dnešních Otázek jsou při nedělním polední, kdy část diváků obědvá, **Marian Jurečka, ministr zemědělství České republiky**. Vítejte, pane ministře, po čase. Hezký dobrý den.

Marian JUREČKA, ministr zemědělství, 1. místopředseda strany, poslanec /KDU-ČSL/

Dobrý den. Děkuji za pozvání.

Václav MORAVEC, moderátor

Jeho stínovým protějškem je Pavel Kováčik, jinak také předseda poslanců KSČM. Vítejte, hezký dobrý den.

Pavel KOVÁČIK, stínový ministr zemědělství, předseda poslaneckého klubu strany /KSČM/

Dobrý den a dobrou chuť.

Václav MORAVEC, moderátor

Pane ministře, jak dlouho ještě budeme čekat na ten prováděcí předpis, který se týká pultového prodeje uzenin, jak jsme poslouchali Břetislava Martínka? Čekáme tedy na vyhlášku.

Marian JUREČKA, ministr zemědělství

Je potřeba říct, že tady dneska máme platnou vyhlášku k platnému zákonu s tím, že my vyhlášky průběžně aktualizujeme a doplňujeme do nich věci, které máme jako podněty od spotřebitelů, od maloobchodu a samozřejmě především od zpracovatelů. S tím, že my dneska vlastně už zákazníkovi garantujeme ty klíčové informace, to znamená země původu například zvířete, země, odkud byl ten zpracovatel, který ten výrobek vyrobil, podíl hlavní složky. To jsou všechno informace, které tam dneska jsou a my dneska s ohledem na novelizaci zákona o potravinách, která plně, řekněme, v těch svých paragrafech nabíhá od 1. ledna příštího roku, tak my jsme některé věci ještě museli konzultovat s Evropskou komisí a počítat s tím, že jak ten zákon bude od 1. ledna plně v platnosti, tak samozřejmě k tomu bude i ten aktualizovaný právní prováděcí předpis /nesrozumitelné/.

Václav MORAVEC, moderátor

Tedy ruku v ruce s úplně s tou novelou zákona přijde i ta vyhláška od 1. ledna příštího roku?

Marian JUREČKA, ministr zemědělství

Předpokládáme to tak, je to takto logické, protože některé části toho zákona, ty, které se týkaly těch tabákových věcí, tak začaly platit v průběhu letošního roku, a ty, které se týkají právě úprav z hlediska značení potravin, tak ty budou od 1. ledna příštího roku. Musím říct, že dneska si myslím, že ten zákon přináší opravdu velice důležitou pozitivní věc a to je jasné vymezení, co to je česká potravina, aby řetězce nemohly zákazníky uvádět v omyl různými, řekněme věcmi, které evokují u spotřebitele ať už s odkazem na státní symbol, s odkazem na název Česko to, že to je česká potravina a dost často to vůbec nemá s Českou republikou nic spojeného. Takže toto je věc, která je od 1. ledna v tom zákoně jasně popsána, že spotřebitel bude mít tu informaci v podobě české vlajky a informace česká potravina, ale zároveň to budeme moci i kontrolovat a případně sankcionovat, pokud by řetězce uváděly zákazníky v omyl.

Václav MORAVEC, moderátor

Co chybí a setkáváte se stížnostmi tuzemských zákazníků, právě co se týče toho pultového prodeje a v čem tu vyhlášku, která se pultového prodeje, například salámů, týká, zpřísníte?

Marian JUREČKA, ministr zemědělství

My se stále potýkáme s těmi problémy, které samozřejmě tady už také částečně zazněly, a to je především otázka, řekněme, privátních značek, které řetězce uvádějí na český trh, kdy například není vždy jasná informace.

Václav MORAVEC, moderátor

Řezník Vocílka.

Marian JUREČKA, ministr zemědělství

Řezník Vocílka. Není vždy jasná informace o tom, kdo je opravdu tím výrobcem té dané potraviny a máme zkušenosti, a nedávno to odhalil i dTest, že například je tady jeden poměrně český dobrý výrobce masných výrobků a jeho výrobek, který byl pod jeho privátní značkou, byl vítězem toho testu, ale dělal pro dalších 5, řekněme, sítí řetězců prakticky skoro stejný výrobek, ale ten uspěl v tom testu pod těmi různými privátními značkami středně, průměrně ale i podprůměrně a to je jasný odkaz na to, co říkáme my i z našich, řekněme, námi zadávaných průzkumů, že právě ty privátní značky a ty řetězce tlačí na ty výrobce, kteří potom jdou dolů s tou kvalitou za účelem toho, aby ten výrobek byl nejlevnější, byl akční a potom tam není ta kvalita.

Václav MORAVEC, moderátor

Ale tomu už jako legislativci nemůžete zabránit. Nebo jste udělal maximum, pane předsedo Kováčiku?

Pavel KOVÁČIK

Tak my jako legislativci jsme udělali maximum a musím říci, že otázka vyhlášky je skutečně otázka ministerstva. Ale zastanu se. Co je podstatné, je v zákoně napsáno, vyhláška nemůže být nad zákon nebo mimo zákon a ty rozhodující věci tam jsou. A ty konkretizace, ty podrobnosti, ty tam samozřejmě, tak jak pan ministr přislíbil, věřím, také budou. Jde o to, že ta kvalita potravin je něčím, co dnes v posledních řekněme letech, měsících velmi intenzivně zajímá českého spotřebitele a já musím říci, že to sice jde ztuha, chránit zájmy českého spotřebitele a také výrobce, ale přece jenom to jde a že když se spolu dohodneme, takže ten výsledek potom bývá. Je třeba určitou trpělivost, ale je třeba především důslednost a to si

myslím, že v rámci té vyhlášky nebo v rámci trvání na tom, aby ta vyhláška byla, je. Kdysi bývalo dobrým zvykem, pane redaktore, že jsme požadovali, aby s návrhem zákona, pokud jde o vládní návrh zákona, přicházel i návrh vyhlášky. O to bylo snadnější. Ale rozumím tomu, že jde vývoj kupředu a že tedy se ty věci dopřesňují. Budeme muset přece jenom více dbát na to, aby i ta realizace toho zákona prostřednictvím té podzákonné normy byla také v dohledné době splnitelná.

Václav MORAVEC, moderátor

A neměl by tady být ještě větší tlak i národní politické reprezentace na evropské orgány, protože Marian Jurečka velmi často říká, naposledy teď v Bratislavě koncem týdnem, že je to právě celoevropská snaha, například snaha komise, Evropské komise o zavedení takzvané cenové observatoře. Jde o spravedlivější přerozdělování zisků mezi jednotlivými články zpracování potravin, až právě po ty obchodní řetězce. Neměli byste se vy k tomu přidat právě v rámci Evropského parlamentu a tlaku na to, aby tady nebyly levnější a méně kvalitní potraviny na východě a možná levné ale kvalitnější potraviny na západě?

Pavel KOVÁČIK

Jde o to, že pod toutéž značkou v tomtéž řetězci, v tomtéž obchodě v Německu a v Česku jsou nabízeny různé kvality. To si myslím, že to je třeba vymýtit a ty poznámky řetězců, že teda jsou různé chutě v různých zemích, no jistě, ano, samozřejmě, pokud by teda nešlo o snížení kvality a leckdy i zvýšení ceny třeba u nás oproti tomu, té mateřské zemi.

Václav MORAVEC, moderátor

Měla by být Evropská komise pod větším tlakem nebo větším zastáním těch...

Pavel KOVÁČIK

Ta Evropská komise by měla také hlídat to, musí také hlídat to, že jestliže prodávám trvanlivý salám určité salám, abych tedy se nedopustil nějaké propagace, v Německu, ve Francii, v Anglii, v Rakousku, v Česku, v Polsku, na Slovensku nebo třeba v Makedonii, tak to musí být stejná kvalita. No a my třeba tady k tomu přispíváme jako Česká republika a Potravinářská komora jmenovitě, že se pokoušíme jít tomu naproti takzvanými českými cechovními normami, kde tedy je uvedeno přesně, jaké složení musí být toho kterého výrobku. Čili vracíme se jakoby k té normotvorné činnosti, která tady kdysi byla a díky které nebyly až takové problémy a takové výkyvy s kvalitou a cenou, jako jsou teď.

Václav MORAVEC, moderátor

Pavel Kováčik, Marian Jurečka zůstávají hosty Otázek. Přepněte si na zpravodajskou čtyřladvacítka, pokračujeme za pár okamžiků. Dozvíte se, jak se jako spotřebitelé díváme na kvalitu potravin v České republice. A nejen to.

Václav MORAVEC

Nakolik je reálné, aby, když jsme v první hodině mluvili o cenové observatoři, to znamená, aby výrobci nebyli tlačeni k tomu, že dělají za co nejnižší cenu méně kvalitní potraviny, takže by ta evropská cenová laboratoř mohla ten tlak na spravedlivější přerozdělování zisků v rámci výrobního a prodejního řetězce potravin zatlačit?

Pavel KOVÁČIK, stínový ministr zemědělství, předseda poslaneckého klubu strany /KSČM/

Mně se to zdá až příliš krásné na to, aby to byla pravda, nebo snadná realita, snadno uskutečnitelné, protože jestliže prvotní je zisk, tak samozřejmě někde musí být a na úkor někoho. Jestli to bude na úkor spotřebitele, na úkor toho prvovýrobce, který už teď je tlačěn, nebo na úkor toho zpracovatele, kterého řetězce tlačí do nižší kvality, to není, že by výrobce potravin, nebo zpracovatel výrobce salámů, nebo čehokoliv jiného, sýrů a podobně, chtěl tu nižší kvalitu vyrábět, ale protože prostě dostane cenový strop a do toho se musí vejít, jinak jaksí neprodá.

Václav MORAVEC

Jinými slovy, bude to krůček, nikoliv krok.

Pavel KOVÁČIK

Udělat, bude, je to chvályhodná snaha, kéž se to podaří, alespoň, alespoň ten první krok.

Václav MORAVEC

Pane ministře, ty debaty o té evropské cenové observatoři, jak si jako zákazník mám představit, jak to má fungovat podle vašich představ?

Marian JUREČKA

Naším cílem jako České republiky a to téma, které jsem tam před rokem a půl na jednání rady ministrů zemědělství přinesl, je, aby opravdu byla spravedlnost a férovost v tom celém výrobním a dodavatelském řetězci mezi zemědělci, potravináři a obchodem. My jsme se teď dohodli minulý týden s ministryní, kolegyní ze Slovenska, Matečnou, nad tím, že chceme, aby do závěrů naší poslední rady v prosinci se dostalo to, co nám eurokomisař Hogen slíbil, a sice, že předloží zprávu, za celou Evropskou unii, jak vlastně je to postavení zemědělců a potravinářů v celém tom dodavatelském řetězci a bude tam i návrh opatření, co s tím budeme dělat, protože mojí ambicí je, aby do konce tohoto volebního období mne, ale samozřejmě potom i Evropského parlamentu se podařilo, dát legislativní návrh. Já řeknu pár konkrétních věcí, v čem třeba ta legislativní návrh by mohl být užitečný pro celou unii, aby to nebyl jenom krůček, ale opravdu krok kupředu. Dneska například, když chce

řetězce změnit ceny ve vztahu k potravinářům, tak v drtivé většině smluv je schopen to udělat do 30 dnů. Když dneska přijdou zemědělci a mlékárny, že začíná růst cena mléka, byť stále zemědělci prodávají skoro 2 koruny na litr, tak je to proces na 3, 4, 5 měsíců, aby s tím řetězcem vyjednali, proč vlastně tu cenu chtějí zvýšit, než se to skutečně podaří k té, k tomu zvýšení těch jejich produktů zrealizovat. To jsou věci, které by měly platit prostě v Evropě pro obě dvě strany. Chceš-li snížit během 30 dnů, tak i dodavatel, i odběratel. A takto bychom mohli brát jeden příklad za druhým, v čem je potřeba to prostředí narovnat a když se my snažíme to narovnávat na těch úrovních jednotlivých členských států, no tak samozřejmě ten stát, který řekneme, je v tomto nejvíce ochránářský, tak vlastně nepřímo trestá své zemědělce a potravináře, protože potom ty řetězce, některé, mají třeba větší motivaci ještě více dovážet ty své produkty ze zemí, kde tyto řetězce sídlí a kde dost často jsou majetkově propojení s těmi místními.

Václav MORAVEC

To jsou ta omezení zákona o významné tržní síle, který opozice napadá i u Ústavního soudu.

Marian JUREČKA

Například. Takže to jsou věci, které my jsme jako Česká republika na tu radu přinesli. Pak je to samozřejmě téma ještě i dvojí kvality potravin a věřím tomu, že během toho příštího roku se dostaneme do konkrétní fáze, že už bude na stole legislativní text, který pošleme do projednání Evropského parlamentu.

Václav MORAVEC

Myslíte tedy, že bude návrh směrnice, která bude schválena pak v příštím roce Evropským parlamentem?

Marian JUREČKA

Já neříkám, že bude schválena v příštím roce. Můj cíl je, abysme konečně dokázali, řekneme na začátku příštího roku ten návrh textu mít, aby ten draft tady byl, aby jednotlivé členské státy se k němu vyjádřily, abychom mohli celé to legislativní kolečko, které než dopadne na jednotlivé národní úpravy, což trvá někdy 3 až 4 roky, aby se to konečně zrealizovalo. Protože už se o tom mluví hodně dlouho.

Václav MORAVEC

Pane předsedo Kováčiku, co by ještě tam mělo být? Tady jsme slyšeli jeden příklad, který se například týká vyjednávání zemědělců nebo výrobců potravin s obchodními řetězci, aby byly férové lhůty?

Pavel KOVÁČIK

Tak je to významná česká stopa a říkám: kéž se podaří tento krok učinit. Já tomu držím palce. Ale nejsem jaksi za zelena utřzený nebo naivní, abych si myslel, že to bude rychlé. Ten odhad 3, 4 roky je velmi střízlivý. To, to bude trvat. Podle mého soudu, nebo podle mého názoru by tu úpravu ještě měl korunovat onen evergreen stále zelené téma, jsem ve sněmovně poměrně dlouho a zabývám se tím poměrně dlouho, a to je ten minimální podíl domácích výrobků na pultech a v regálech v řetězcích. My jsme navrhovali 75, 80, 85 %, aby to bylo. Teď to Potravinářská komora znovu oprášila tento návrh. Myslím si, že tyto věci by se také měly, ale tam jde o to, aby to bylo přesně stanoveno tak, aby se to nedalo různě obházet. Zatím ty snahy, které byly, se vždycky, vždycky našli, vždycky ta protistrana měla jakoby návrh, měla, byla krok kupředu a dokázala to obejít a tady jde o to, abychom skutečně dokázali zformulovat ten návrh tak, aby se pokud možno obejít nedal a sankce za jeho obejítí, aby byla natolik významná, že se prostě obházet nevyplatí.

Václav MORAVEC

My se k tomuto vašemu návrhu znovu vrátíme. Podívejme se na naše spotřebitelské návyky jako nás tuzemských konzumentů. Maso máme raději od řezníka než ze supermarketu. Jak a kde jinak nakupujeme? Tady jsou nejnovější výsledky sociologického šetření Trendů Česka 2016. Podívejte se na ně.

Redaktorka

60 % lidí tvrdí, že maso kupují raději u řezníka než v supermarketu. Polovina respondentů také uvádí, že pro pečivo chodí častěji do pekařství. Převážně vlastní vypěstovanou zeleninu nebo zeleninu od známých konzumuje 36 % obyvatel Česka. Necelá třetina zákazníků přiznává většinu nákupů v akcích nebo ve slevě. Pravidelné týdenní návštěvy farmářských trhů uvádí 8 % lidí. A nákupy potravin v Německu pak 3 %.

Václav MORAVEC

Dodávám, že sociologické šetření se uskutečnilo od začátku do konce září na reprezentativním vzorku 600 respondentů a statistická odchylka se pohybuje mezi plus minus 1 % až 3 %. Podrobnosti k tomuto výzkumu dodává spoluautor Bronislav Kvasnička.

Bronislav KVASNIČKA, spoluautor výzkumu Trendy Česka

Na dotaz, zda občané pravidelně nakupují na farmářských trzích, odpovědělo pouhých 8 %, že tak činí. Ovšem tady je potřeba říci, že farmářské trhy jsou především fenomén velkých měst, zejména tedy Prahy, kde nakupování na pravidelně nakupování na farmářských trzích deklaruje zhruba jedna pětina, jedna pětina obyvatel.

Václav MORAVEC

Slova spoluautora výzkumu Bronislava Kvasničky. V Poslanecká sněmovně je poslanecká iniciativa lidovců, pod níž je podepsán i Marian Jurečka, protože jde o to, že farmářské trhy spadnou pod elektronickou evidenci tržeb. Je asi, pane ministře, velmi pravděpodobné, že se nepodaří ten zákon projednat, natož aby vstoupil v platnost, než vstoupí v platnost elektronická evidence tržeb. Nebo dáváte tomuto šanci ve sněmovně, když Andrej Babiš říká, že jste se měl probudit dřív?

Marian JUREČKA

Já si pořád myslím, že je šance ten zákon do té druhé vlny stihnout projednat. Myslím si, že i z reakcí jiných poslanců, jiných poslaneckých klubů je prostor pro to, že by nějaká úprava, která by se podívala ještě na EET z jiného úhlu pohledu, aby ti, kteří by EET byli přespříliš zatíženi a pak by se nakonec rozhodli tu svoji činnost ukončit a přitom EET z hlediska daňových výnosů od této skupiny obyvatel by nepřinášela takový výsledek a efektivitu pro stát, tak si myslím, že je pořád dobré, se bavit o tom, jestli je ten systém nastavený optimálně a například zemědělci, kteří doma prodávají své produkty, já říkám zemědělci, nikoliv překupníci, ale zemědělci své produkty, na tak, na takovýchto tržištích farmářských, aby z této povinnosti byli vyjmuti. Já věřím, že by se to mohlo podařit.

Václav MORAVEC

Zdá se, že tedy máte ve sněmovně většinou podporu, jak vás tak poslouchám.

Marian JUREČKA

Já ne, dneska nechci mluvit o většinové podpoře, ale to, že je dneska spousta konkrétních technických výhrad tak, jak se blížíme k nástupu EET, tak to samozřejmě vidíme. A na rovinu, dneska je toto jediný legislativní nosič, který může v příštích měsících poměrně rychle a operativně pomoci některé nedobře nastavené parametry změnit.

Václav MORAVEC

Vy podpoříte tento legislativní nosič, jak to nehezky, nečesky Marian Jurečka pojmenoval, pane předsedo?

Pavel KOVÁČIK

Legislativní nosič. Víte, já třeba nechápu, proč má mít EET člověk, který má jednu nebo dvě kravky, ze dvora prodává svoje produkci. Ať už mléka, mléčných výrobků a tak podobně. Rovněž bych vítal, kdyby bylo ulehčeno lidem, kteří svoje vlastní výrobky, jako zemědělci, kteří jsou zapsáni jako zemědělci, prodávají na farmářských trzích. Ale jak odliším, že je to zemědělec a že je to překupník? Teď myslím plošně. Čili tam je otázka, jestli vydělám tím, že jim odpustím a budu kontrolovat, aby to skutečně důsledně byli oni, anebo prodělám tím, že jim neodpustím a ve skutečnosti to vlastně všichni se jaksí překupníci rajčat ze Španělska budou vydávat za pěstitele rajčat z Hané.

Václav MORAVEC

A ten lidovecký návrh to řeší nebo ne?

Pavel KOVÁČIK

A podle mého ten lidovecký návrh je dobrý, jde tomu dobrým směrem, já osobně je podpořím. Ale mám jistou pochybnost, aby to mělo také tu účinnost. Protože skutečnost je, že nemůžeme, nemůžeme jaksí s vaničkou vylévat i dítě. Jestli je tady podpora zejména toho drobného zemědělce, tak ta podpora mimo jiné spočívá v tom, že mu i ulehčíme jistým způsobem například odpuštěním tady toho, té povinnosti EET, že mu umožníme vůbec existovat, přežít. A že ho nemusíme tedy házet do sociální sítě.

Marian JUREČKA

Já myslím, že my jsme v praxi už dneska velice dobře schopni odlišit zda-li je to opravdu zemědělec a je to jeho výpěstek, anebo je to překupník, protože samozřejmě toto je fenomén, kdy spousta překupníků nám tady vozí potraviny například z Polska a vydávají je za brambory z Vysočiny a tak dále, na to se samozřejmě chceme teď jako rozhodové orgány více zaměřit, ale my to umíme technicky odlišit v tom, že každý zemědělec musí mít IČO, musí mít ty pozemky zaregistrované na takzvaném LPIS, registru, kde samozřejmě dneska nám uvádí i výměru plodin, které pěstuje, nebo máme data o chovu, o chovaných zvířatech.

Václav MORAVEC

Což může Státní zemědělská a potravinářská inspekce si zjišťovat...

Marian JUREČKA

Co máme, ano všechny tyhle registry máme dostupné pro ty rozhodové orgány...

Václav MORAVEC

Takže to nebude zneužíváno...

Marian JUREČKA

A jsme schopni opravdu říci, jestliže tady někdo prodává cibuli, tak vidíme, jestli má tu plochu cibule a jestli tu cibuli tam pěstuje či nikoliv.

Pavel KOVÁČIK

Mně šlo o to, aby, aby byla vůbec šance to zkontrolovat. Aby byla tu kapacita těch kontrolních orgánů.

Václav MORAVEC

Jestli, jestli chápu správně, tak Státní zemědělská a potravinářská inspekce se na farmářské trhy víc zaměří?

Marian JUREČKA

My se zaměříme, budu chtít, abychom se zaměřili v příštím měsících nejenom na farmářské trhy, ale na veškerá prodejní místa v České republice a nejenom Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ale i Státní veterinární správa, protože ta praxe, kdy k nám dojíždí v různých dodávkách například i maso, masné produkty, nejčastěji je to na území, které sousedí s Polskem, kde prodávají se výrobky, které dost často mají, řekněme, určité i problémy z hlediska dohledatelnosti původu těch, těch zvířat a tak dále, tak to je věc, která samozřejmě zaprvé může ohrožovat, ohrožovat zdraví obyvatel, ale především je to nekalá konkurence vůči našim zemědělcům a s tím logicky my musíme jako dozorové orgány něco dělat.

Václav MORAVEC

A pane ministře, Andrej Babiš jako ministr financí vás kritizuje, že jste se měl probudit dřív a že se o farmářských trzích mohlo jednat a říká, že není elektronická evidence tržeb likvidační vůči farmářským trhům. Vy jste žádná čísla, kolik by to zlikvidovalo farmářů nebo zemědělců, zavedení elektronické evidence tržeb, nepředložil. Máte teď alespoň ta čísla?

Marian JUREČKA

Já jeho tvrzení, pana ministra financí odmítám. Narovinu, v případě jeho, je to jeho zákon, je to jeho dítě, samozřejmě jsme součástí koaliční vlády, ale bych si velice dal pozor na to, co říká, protože si myslím, že tvůrci EET a to legislativního znění na ministerstvu financí, ne, nedomysleli všechny varianty, které mohou v praxi nastat. Ten příběh, to já jsem říkal, myslím, že v Poslanecké sněmovně, když se mě ptal zemědělec: Mám jednu krávu a prodávám to mléko ze dvora, tak já s EET si teda mám koupit tu pokladnu, mám tisknout nebo to mám zrušit?

Pavel KOVÁČIK

Přesně tak.

Marian JUREČKA

Jsou ty věci, které podle mě se tehdy na ministerstvu financí nedomysleli, a já chci, ať je teďka dokážeme napravit. Já si myslím, že dneska není chybou politika uznat chybu a trvat na tom svém přesvědčení a nezmění ten stav v praxi. A já chci, abychom řekli: ano, některé věci se nepovedly a pojďme je napravit.

Václav MORAVEC

No a ale aniž bych se zastával zde nepřítomného Andreje Babiše, tak neměli vy byste předložit čísla, kolika lidí se to může dotknout a kolik, pro kolik lidí by to bylo likvidační? Vy máte taková data, pane předsedo Kováčíku?

Pavel KOVÁČIK

Já jenom, víte, tady nejde o Jurečkův zákon, Babišův zákon, Sobotkův zákon, Kováčikův zákon, nebo, tady jde o buď vládní návrh zákona, nebo zákon, návrh zákona opoziční poslanecký a podobně a nemůžeme se jaksi skrývat jeden za druhého, nebo ukazovat jeden na druhého, že on to zpracoval špatně. Jde o to, aby ten, kdo ten, takový návrh předkládá, aby domyslel všechny varianty.

Václav MORAVEC

A to ministerstvo neudělalo podle vás?

Pavel KOVÁČIK

Aby třeba i v době, kdy už se zdá jakoby, že je pozdě, byl schopen říci: ano, to jsme nedotáhli, pojďme to společně dotáhnout a ne se vzájemně, já vím, že je před volbami, že se tady různě hraje různý stolní tenis, přepinkává se míček na tu či onu stranu stolu, ale aby to neodnesl potom zase ten, komu je ten zákon určen, a to je občan.

Václav MORAVEC

No ptám se, kolik lidí to může odnést na farmářských trzích.

Pavel KOVÁČIK

Podle mého soudu jestli na farmářských trzích tvrdí průzkum, že 8 % občanů, dobře, ale jsou to trhy, které se, o kterých je řeč ve velkých městech, ale ten prodej ze dvora, o kterém jsme spolu s panem ministrem hovořili, tak ten se týká plošně

celé republiky. A to je v každé vesnici je někdo, kdo chová tu kravku a kdo prodává ze dvora to mléko a kterého by se to mělo týkat. A to je podle mého soudu kontraproduktivní.

Václav MORAVEC

Kolika lidí se to tedy může dotknout?

Marian JUREČKA

Nemám na to studie, ale potenciálně, když vezmu chovatele, kteří mají nějakou dojnici a mohou prodávat mléko na venkově, nebo pěstitelé ovoce a zeleniny, kteří logicky také prodávají své produkty, tak se bavíme o jednotkách tisíců zemědělců v České republice.

Václav MORAVEC

A pro ně by to bylo likvidační?

Marian JUREČKA

Pro některé z nich si myslím, že by tu činnost ukončili a zase samozřejmě by to zhoršovalo obecně situaci na venkově, že nám zase ubývají určité služby a dostupnost některých produktů. A to je problém, který si myslím, že by stát rozhodně neměl opomíjet řešit. A souhlasím s tím, že tady je to zásadní norma, která prostě dopadá na životy všech občanů v České republice a myslím si, že je správné i teď se bavit o tom, pojďme některé ty technické parametry upravit tak, jak vidíme tu aplikační praxi.

Pavel KOVÁČIK

A z toho celkového pohledu, a ten my samozřejmě musíme mít, je to řešení, že by plošně to EET dopadalo i na tyto drobné zemědělce připadá jako ale velmi málo efektivní.

Václav MORAVEC

Když se podíváme na to, jak lidé vidí ceny potravin v tuzemských obchodech a jak se podle nich rozhodují. Tady jsou další data z exkluzivního sociologického šetření Trendy Česka 2016 pro dnešní Otázky.

redaktorka

České potraviny při nákupu preferuje 86 % lidí. 61 % se domnívá, že v Česku zaplatí zákazník za stejně kvalitní potraviny víc peněz než ve většině ostatních zemí Evropské unie. 59 % dotázaných tvrdí, že se vyhýbá polským potravinám. A 52 % respondentů považuje potraviny ze západní Evropy za kvalitnější, než jsou ty české.

Václav MORAVEC

Podívejme se ale na srovnání s Evropou. Podle spoluautora výzkumu Trendy Česka 2016 Bronislava Kvasničky z TNS Aisa na tom s cenami potravin nejsme zase tak špatně jak se nám to může jevit. Tady jsou jeho slova.

Bronislav KVASNIČKA

Ovšem, když se podíváme na jiné studie, například studii Eurostatu, která porovnává celkem 440 různých potravin a jejich ceny v Evropě, nejenom tedy v Evropské unii, zjistíme, že Česká republika je pátou nejlevnější zemí, co se týče cen potravin v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie. Tím absolutně nejlepším trhem, nejlevnějším trhem je Polsko. A naopak tím nejdražším je Dánsko.

Václav MORAVEC

Vysvětluje Bronislav Kvasnička v rozhovoru pro dnešní Otázky. Podíváme-li se na ta data z onoho sociologického šetření, kdy deklaruujeme, většina z vás, z nás, že preferujeme české potraviny, konkrétně 86 % lidí, tak pane ministře, už to tady padlo, Pavel Kováčik říká: Kloníme se k tomu a znovu oprášíme ten návrh, aby v řetězcích bylo 70 až 80 % tuzemských potravin.. S tímto návrhem přichází také potravinářská komora. Vy říkáte, že to je právně velmi komplikované, aby takový podíl českých potravin byl. Chtěl jste mít i analýzu k dispozici. Kolik tuzemských potravin, jaké procento je v našich hypermarketech. Máte už takovou analýzu?

Marian JUREČKA

Po pravdě my to v tento okamžik nevíme. Já jsem požádal to, abychom si takovouto analýzu vůbec zadali, abychom si vlastně zjistili, jaký ten stav je. Samozřejmě bude mě zajímat i v těch řetězcích, jaké ty podíly jsou, budeme to chtít potom zveřejnit. Na druhou stranu ono to není úplně jednoduché říct: Nabídněte 75 nebo 80 % českých potravin. Protože vydefinovat zcela jasně, co to je přesně ta česká potravina, nebylo jednoduché, teď po 1. lednu to bude o něco jednodušší a kdybych měl říct asi jakoby dvě značky, které to jsou schopné vlastně odrážet a nějakým způsobem měřit, tak je to právě to označení Česká potravina, kde mluvíme o tom, že 100 %, pokud je to třeba mléko nebo jedno druhový výrobek, nebo pokud je vícesložkový jako je třeba salám, 75 % té suroviny musí být vyrobeno na území České republiky, a nebo pak ještě druhá značka, to je Regionální potravina. Tam se jasně hovoří o tom, že zase 75 % té suroviny musí být vyrobeno na území toho daného kraje, tedy v České republice. U těch ostatních značek je to velice diskutabilní a stejně tak odrážejí ten původ té suroviny i toho výrobního procesu, podle území České republiky. Ale já si myslím, že dneska se určitým způsobem mění situace. I z toho průzkumu vyplývá, že spotřebitelé se o to daleko více zajímají a podle mě opravdu nejideálnější varianta

je, se spíše orientovat na to, abych věděl, že mám nějakého výrobce ve svém regionu, ve svém kraji a buďto cestou toho, že to prodává teda někde v supermarketu, což těch případ není mnoho, anebo tou cestou e-shopů, bedýnek a podobně, nebo tím, že ho navštívím, si tam ty potraviny nakoupí. To je největší jistota, řekněme, kvality i dobré ceny.

Václav MORAVEC

To znamená, že do konce funkčního období této vlády už nebudete předkládat žádný návrh zákona, který by se pokusil vyhovět a vyjít vstříc potravinářské komoře, která na vás tlačí, aby v hypermarketech, supermarketech bylo nejméně 80 % potravin z tuzemské produkce?

Marian JUREČKA

My se rozhodně nebráníme diskusi a případně začít na nějakém legislativním návrhu pracovat. Já jsem teď postahoval nebo nechal postahovat v průběhu září všechny řekněme podobné případy v Evropské unii a není jich mnoho, je to Francie, Rumunsko a Lotyšsko, kde se nějakým způsobem podobným směrem vydali, jak to mají upraveno v národní legislativě, jak to znotifikovali a teď ten, řekněme, jak to udělat, diskutujeme s kolegy z nevládních organizací. Jenom řeknu, že nikde není v unii to procento vyšší než 50 %. Takže toto je svým způsobem...

Václav MORAVEC

To znamená, že ten cíl 80 % je podle vás přehnaný?

Marian JUREČKA

Je, je hodně odvážný...

Pavel KOVÁČIK

Není.

Marian JUREČKA

Ale já, já rozhodně jdu tímto směrem, ale třeba vidíme trošku i jiné nástroje, které bychom mohli využívat, například, aby se nám tady rozeběhl konečně po tolika letech marketingový fond, aby zemědělci a potravináři, kteří dají dohromady určitou část peněz, také maloobchod dá určitou část peněz, dělali opravdu propagaci tak jako rakouští zemědělci, že na rovinu říkají: čeští spotřebitelé kupujte české potraviny, ale i výrobky, protože je to čerstvé, je to ekologické, je to kvalitní, staráme se tady díky práci zemědělců o naši krajinu, vytváříme pracovní místa a odvádíme sociální, zdravotní a daně. To jsou atributy, které v tom zahraničí chápou a mohou je naplno takto vysvětlovat. My dneska, když tam dáváme veřejné peníze, tak to úplně takhle dělat nemůžeme.

Václav MORAVEC

Pane, pane předsedo, jste si vědom toho, že těch 70 až 80 %, které v minulosti jsme se o tom tady v Otázkách bavili mnohokrát, je opravdu přehnané číslo i v rámci evropského kontextu, když Marian Jurečka tvrdí opak?

Pavel KOVÁČIK

Já samozřejmě vím, a také jsem to také tady z tohoto místa už několikrát řekl, že to není jenom o tom, že přísně stanovme nějakou hranici, taky jsem řekl, že to nebude úplně jednoduché a taky jsem řekl, že to je o tom, jak vychováme zákazníka postupně, spotřebitel. To je o tom marketingovém fondu, který povede, "povede" toho zákazníka k tomu, aby si vážil české potraviny, hledal ji tam a ten, kdo nabízí tu potravinu k prodeji, tak potom sám o sobě se bude snažit, aby ta česká tam byla především. Ale běžte se podívat do Rakouska, do Německa, do Francie, kolik je tam jiných výrobků než francouzských, německých nebo rakouských. Prostě vycházejme z toho, že realita je taková, že je to více než 80 % v Německu, že si nedovolí vystavit český jogurt.

Václav MORAVEC

No počkejte, ale i v Německu dělají ti výrobci to, co vy jste přiznal, že je tady obcházení. Vzpomeňme se na dveře, na dveře hypermarketu, které měly říkat, jaký podíl potravin je odkud...

Pavel KOVÁČIK

Ano, ale běžte se reálně podívat do hypermarketů téže firmy v Německu a v Česku a zjistíme, že prostě u nás je těch nečeských, abych někoho neurážel, výrobků vystaveno a nabízeno k prodeji daleko více než v tom Německu.

Václav MORAVEC

A jak, jak byste to tedy dělal? Pane předsedo, dělal byste to tedy formou zákona, vy už máte promyšlené, jako KSČM, když tady Marian Jurečka se tomu nebrání, ale do konce funkčního období Sobotkovy vlády takový zákon vláda schvalovat nebude...

Pavel KOVÁČIK

Já bych nešel hlavou proti zdi. Já bych šel snahou dohodnout se na tom, jak to udělat. Je tady příznivé stanovisko, nebo alespoň neodmítavé stanovisko ministerstva, je tady s několika minulými návrhy, je tady potravinářská komora, která dlouhodobě opět také sleduje tyto věci a myslím si, že lze dohodnout, že když už ne do konce tohoto volebního období, což

si myslím, že je i z hlediska průběhu legislativního procesu velmi málo pravděpodobné, že by se stihl dokončit legislativní proces, ale že bychom na počátek příštího volebního období nachystali takový návrh, který by byl vyvážený, který by byl propracovaný, který by, a věřím tomu, že jak lidovci tak komunisté budou významnou silou v příští Poslanecké sněmovně a na kterém bychom se dokázali dohodnout včetně tedy těch nevládních organizací, aby to konečně tady začalo fungovat. Ale včetně toho marketingového fondu, kde mimochodem máme zkušenost s marketingovým fondem, a to je vinařský fond, kde to funguje celkem slušně.

Marian JUREČKA

Já si myslím na rovinu, pro tu praxi je nejdůležitější, aby ten spotřebitel to koupil. To, jestli tam bude 60, 70 nebo 75 % plochy, kde ty produkty budou na prodejní ploše, to neznámá, že to v takovém poměru ti spotřebitelé budou kupovat. Takže já se opravdu zajímám, zabývám tu cestu jít k tomu spotřebiteli a jemu vysvětlit všechny pozitivní atributy, které má to, když koupí českou potravinu. A tomu jsem věnoval těch 6 bodů a my jsme si nechávali dělat teď minulý týden takovou interní studii u nás na ministerstvu, o kolik se Česká republika připravuje tím, že dováží takový podíl potravin, které tady můžeme a umíme vyrábět, tak jenom pro zajímavost, v zemědělství a v potravinářství je to více než 40 tisíc pracovních míst, o které se připravujeme a které jsou díky tomu, že takovej obrovský díl potravin dovážíme, někde v zahraničí okolo nás a jenom ročně na příjmech, na daních, odvodech sociálních, zdravotním, jenom přímo z těchto pracovních míst, nepočítám jsou související obory, tak by to bylo 4,6 miliardy korun na příjmech do státního rozpočtu.

Václav MORAVEC

Tedy připravujeme stát, my jako spotřebitelé a zákazníci, připravujeme stát o 5 miliard korun a o 40 tisíc pracovních míst...

Marian JUREČKA

Aniž bychom si to uvědomovali u nákupu, tak to takto je.

Václav MORAVEC

Že konzumujeme ne zcela propracovaně nečeské potraviny?

Pavel KOVÁČIK

A navíc ještě údržba krajiny a další mimoprodukční funkce, které provádíme tím někde jinde než tady sami sobě doma. Já si myslím, že to je silný argument. Já bych teda se neodvážil obvinit spotřebitele, že za něco může, ale touto cestou je třeba, abychom šli.

Václav MORAVEC

Tak ono, když se podíváme na nás na spotřebitele, začínáme si být například u čokolád, respektive čokoládových potravin vědomi toho, že když je v nich palmový olej, tak není úplně všechno v pořádku. I když nesledujeme úplně, co je na etiketách, tak občas si všímáme některých věcí, které právě s výrobou potravin nebo přísad do potravin v cizině souvisejí. Poslední dobou tak roste odpor vůči používání palmového oleje. Lidem vadí, že rozšiřování palmových plantáží vede k ničení deštných pralesů. Ministerstvo zemědělství tvrdí, že jde o zásadní etický problém, nechce do problému vstupovat zákonně, používat zakazování palmového oleje, potravináři někteří pod tlakem veřejnosti sami od palmového oleje upouštějí. Lidé o problému vědí, ale palmový olej u složení potravin zatím příliš neřeší. Znovu se podíváme do sociologických dat. Tentokrát společnosti Median pro Český rozhlas.

redaktorka

Potraviny s obsahem palmového oleje si nekupuje až třetina Čechů. Jde především o ženy a vysokoškoláky. Naopak víc než polovina dotázaných palmový olej na potravinových etiketách nehledá. Zjistil to průzkum společnosti Median pro Český rozhlas. O ekologických dopadech při výrobě palmového oleje i o zdravotních rizicích ale převážně vědí. Až 56 % si uvědomuje, za jakých okolností se palmový olej vyrábí. Naopak 42 % občanů o problémech kolem palmového tuku netuší nic.

Václav MORAVEC

Ministr zemědělství Marian Jurečka na tiskové konferenci 5. února letošního roku řekl, že negativum tady existuje spíše z hlediska etického, jelikož vede ke kácení deštných pralesů a k těm následkům viz Indonésie. Pane ministře, ale co jít třeba cestou Francie, aby byla uvalena dovozní daň na necertifikovaný palmový olej, nebo na olej palmový jako takový?

Marian JUREČKA

Já jsem v tom našem prohlášení jasně odlišil ty dvě roviny. Jedna rovina je dopady zdravotní a nutriční. A tady z hlediska rozborů, které dodnes máme k dispozici, palmový olej neskýtá riziko pro spotřebitele. A druhá je opravdu ta rovina, která má dopad na životní prostředí tím kácením. Pokud chceme opravdu nějaké opatření, které má smysl, aby fungovalo, aby to nebyl populismus, tak při jednotném otevřeném trhu Evropské unie to opatření má smysl jedině, pokud to je pro všech 28 nebo 27 států Evropské unie. To, že to udělají Francouzi, tak v okamžiku, kdy to dorazí do České republiky nebo do Německa a převezou tam ten produkt k nim z jiného členského státu, tak se to naprosto míjí účinkem v praxi.

Václav MORAVEC

A podle vás to není jeden z kroků, že bychom jako Francie zavedli vyšší daň na dovoz palmového oleje, tím palmový olej zdražili a proč ničít deštné pralesy?

Marian JUREČKA

Já nevěřím tomu, že v praxi může fungovat daň na dovoz, protože jestliže ten produkt dovážím z jiného členského státu, tak na to se ta daň absolutně nemůže vztahovat. Podle mě jestli hledat nějakou cestu, a to je vždycky velice ošemetná debata, už jsme ji tady několikrát vedli, je otázka jestli danit některé položky, například oleje nebo některé vybrané oleje, cukry a podobně z hlediska dopadů na zdraví spotřebitele. To tady jsme tady ty debaty vedli, já tou, o této cestě úplně přesvědčen nejsem. Já jsem spíše přesvědčen o tom, že spotřebitel dneska tu informaci o tom, zda-li ten výrobek je s palmovým olejem či není, má, může si ji přečíst na výrobku a může si ten výrobek nekoupit a samozřejmě, a to je také potřeba říci fěrově, i díky mediální kampani za poslední rok spoustu potravinářských společností v České republice, ale i v unii, začíná od palmového oleje ustupovat a hledá jiný tuk, který do těch výrobků použije.

Václav MORAVEC

Takže nám nezbyvá než nic jiného, upozorňovat na rizika spojená s palmovým olejem, etická, ekologická a, a říkat zákazníkům: Raději to nekupujte.

Marian JUREČKA

Zákazník tu informaci má.

Václav MORAVEC

No ne, ale ne všichni, jak jsme viděli z těch sociologických dat, se podle toho zatím orientují.

Pavel KOVÁČIK

To je na dlouhý krok.

Václav MORAVEC

Vy byste nešel tou francouzskou cestou?

Pavel KOVÁČIK

Použitím palmového oleje v potravinách je jenom část problému. Větší část problému je použití palmového oleje pro výrobu biopaliv nebo pro výrobu kosmetiky. Jako pro ty potraviny je to jenom zhruba 20 %, to statní jde do, do jiných oblastí. Ale jít cestou zvýšení daňového zatížení, znamená, že zdražíme některé výrobky pro děti a pro dětskou výživu a pro dětskou kosmetiku, kde je palmový olej přece jenom tím nejvhodnějším a nezbytným doplňkem.

Václav MORAVEC

Tedy nemáte v tom jako komunisté úplně jasno, protože vaše, vaše poslankyně Kateřina Konečná v rozhovoru pro Český rozhlas...

Pavel KOVÁČIK

Ale především Kateřina Konečná spouští aktivitu na celoevropskou úroveň. To je přesně to, co říkal i pan ministr, že jediné řešení, aby to mělo nějakou efektivitu vysokou je, aby to bylo celoevropské řešení. Protože zdaňování si mezi jednotlivé státy nemá smysl uvnitř Evropské unie. My tu iniciativu prostřednictvím Kateřiny Konečné spouštíme. Jestli to bude zdanění takové nebo onaké, nebo jestli to bude výzva, nebo jestli to bude zákaz dovozu, nebo cokoliv jiného, to je teprve v začátcích. Důležité je, abychom dokázali se pozvednout na té věci, které jsou jednotlivé a podrobné a dokázali uznat to, že jestliže se připravíme svoji planetu o zelené plíce a nahradíme je tímhle tím, touhle tou palmovou pouští, tak svoje děti a svoje vnoučata připravujeme o budoucnost na této zemi.

Václav MORAVEC

Když jsme u těch daní, pane ministře, vy jste se dostal do poměrně složité situace, že jste ohlásil, že vláda schválila snížení daní na základní potraviny, respektive daně z přidané hodnoty na základní potraviny a ta věc není v rámci koalice ještě úplně mrtvá. Nebo myslíte si, že do konce funkčního období tato vláda už nepřijme zákon, který by snížil daň z přidané hodnoty na základní potraviny, jako jsou pečivo, mléko, máslo?

Marian JUREČKA

Já věřím tomu, že ta myšlenka není mrtvá. My jsme tady s Pavlem Bělobrádkem trošku řekněme, vyvolali ne úplně šťastnou mediální prezentaci.

Václav MORAVEC

Ano, teď narážím na Twitter, někteří diváci o tom možná nevědí, Twitter Pavla Bělobrádka, respektive váš, kdy vy jste ohlásil: na vládě to prošlo a ministr financí se divil.

Marian JUREČKA

Já jsem neohlásil nikdy, že to prošlo na vládě, protože vláda to vůbec neprojednávala, ale že to je výstup z jednání předsedů tří koaličních stran. Ale omluvili jsme se za to oba dva s Pavlem, nebyl to náš záměr lidi mystifikovat. Nicméně já chci říct i za KDU-ČSL, že bych byl velice rád, aby i ještě tato vláda přijala rozhodnutí o tom, že některé základní potraviny snížíme u nich sazbu DPH. Protože když se podíváme do okolí, tak je tady mnoho států, které mají i dokonce tři sazby a opravdu ty základní potraviny ve většině z nich jsou vnější sazby než je 15 % v České republice. Takže já bych byl rád, aby takové položky jako je chléb, chléb, mléko, maso, sladkovodní ryby například, aby byly položky, které budu alespoň v té 10% snížené sazbě. Jsou to základní potraviny pro každého z nás, zároveň i ty nejcitlivější sociální skupiny to mají jako základní potraviny, které každý den prakticky musí kupovat. A i program KDU-ČSL o tom hovoří. Takže já věřím tomu, že se k tomu znovu tato koalice na některé z příštích koaličních rad vrátí a že od 1. ledna nejpozději 2018 by tato úprava mohla platit.

Václav MORAVEC

Jinými slovy počítáte s tím, že to bude věc až příštího státního rozpočtu, že je nepravděpodobné, aby to platilo někdy v průběhu příštího roku, ale myslíte, že je reálné, že to prosadíte. On to bude hezký předvolební balíček, že jo. Příští rok jsou volby...

Pavel KOVÁČIK

Můžu k tomu taky něco? My jsme podobný návrh předložili při novele zákona o daních někdy před asi půldruhým rokem, měli jsme to, já teď nemám ten výstup hlasovací, jak se kdo k tomu postavil, ale tehdy nebylo před volbami, tehdy jsme si pro to hlasovali jenom sami, dneska by to třeba bylo lepší.

Marian JUREČKA

Já bych chtěl říct, že dívejte, říkat, že je před volbami, v příštích 11 letech budou každý rok nějaký volby. Takže jako to, tudy argumentačně cesta nepovede.

Pavel KOVÁČIK

Před rokem a půl ten návrh byl na stole a hlasovali jsme pro něj pouze sami.

Marian JUREČKA

Před rokem a půl byla jiná situace z hlediska vývoje státního rozpočtu. Dneska jsme v situaci, kdy máme za sebou 8 měsíců a bilance státního rozpočtu je ve velice dobré situaci, a to je ten čas, kdy si můžeme přijít a říct kam směřujeme z hlediska...

Pavel KOVÁČIK

Takže příště, až bude ta bilance špatná, tak se to zase zvýší jo?

Marian JUREČKA

Ne, my chceme mít vyrovnaný, vyrovnaný státní rozpočet a zároveň, když se takto daří, můžeme přijít a říct, kde teda můžeme přijít o nějaké příjmy a jaké to má dopady na obyvatelstvo v České republice. A to si myslím, že ten čas tady dneska nastal.

Václav MORAVEC

Takže počítáte s tím, že v příštím roce se bude měnit zákon o dani z přidané hodnoty a dojde ke snížení sazby daně z přidané hodnoty na základní potraviny alespoň na těch 10 %?

Marian JUREČKA

Poslanecká sněmovna bude ještě teď v průběhu října a listopadu projednávat zákon o DPH, kde se tyto věci i s datem 1. 1. 2018 dají vložit a budeme vědět, že to nebude mít negativní dopad na ten rozpočet, který budeme schvalovat teď pro rok 2017 a myslím si, že se to dá udělat. Já věřím tomu, že i sociální demokracie, jakožto partner, který o těchto tématech také občas hovoří, že ten návrh, o kterém teď tady hovoříme, který jsem tady já vyjmenoval ty základní potraviny, že ho podpoří, protože dneska vlastně...

Václav MORAVEC

Vy nemluvíte ale o ministru financí Andreji Babišovi.

Marian JUREČKA

Já mám informaci, a to myslím, že je opravdu pravdivá informace, že vlastně z té schůzky předsedů koaličních stran víceméně hnutí ANO bylo připraveno ten návrh, který tam Pavel Bělobrádek prezentoval, podpořit. Čas na rozmyšlenou si vzal předseda sociální demokracie, že si tento návrh chce prodiskutovat uvnitř sociální demokracie.

Pavel KOVÁČIK

My jej bezesporu podpoříme. Je to pouze modifikovaný náš návrh z před nedávné doby, takže u nás skutečně problém nebude.

Václav MORAVEC

Vy jste mluvili i o dokonce o 5 %.

Pavel KOVÁČIK

My mluvíme dokonce ještě o, ale jsme přijaté, jsme přístupni poslouchat i o nějakých modifikacích, protože tady jde o to, aby to posloužilo těm lidem a ne, aby to posloužilo pouze politikům před volbami.

Václav MORAVEC

A teď mi ale řekněte upřímně, si myslíte, že, že ty ceny potravin, základních potravin, výrazně zlevní i o těch 5 %?

Pavel KOVÁČIK

Víte, tady jde o to, že je šance, aby ty skupiny, které jsou závislé opravdu, které i těch 5 % je významným zásahem do rozpočtu, tak aby i těm skupinám se odlehčilo. To není, že by to jenom vypadlo z těch, z toho státního rozpočtu. To nemusí úplně vypadnout. O to menší třeba budou sociální dávky, protože ti lidé budou mít ten spotřební koš jaksi snad levnější. Důležité je pohlídat to, aby těch 5 % nezůstalo v drápech řetězců opět.

Václav MORAVEC

No to je to, co se na to ptám.

Marian JUREČKA

To samozřejmě je, je otázka, jak se to podaří. Já na druhou stranu si myslím, že ta konkurence dneska v tom sektoru potravin, v tom sektoru maloobchodu je tak silná, že bude ambice i na základě různých marketinkových kampaní prostě jít tou cestou, že to nezůstane u těch řetězců.

Václav MORAVEC

Ale pak se vracíme, pane ministře, že vstupuji do vaří řeči, zase k tomu, že se to bude obcházet a že si to obchodní řetězce nebo výrobci potravin vezmou jinde horší kvalitou těch potravin. Víte nač narážím?

Marian JUREČKA

Vím na co narážíte. Na druhou stranu věřím tomu, že i ty aktivity, o kterých jsme hovořili na začátku dnešní diskuse, které chceme zavést na řekněme v celounijní legislativě, aby tady bylo nastaveno to férové prostředí. Abysme ten trh kultivovali, tak povedou k tomu, že se tyto věci takto dít nebudou, aby zase řetězce si našly řekněme nějakou okamžitě kličku, kde dokázat, kde si dokáží ty peníze stáhnout do svých zisků.

Václav MORAVEC

Já vám děkuji za tu hodinovou věcnou diskusi k potravinám a k nám jako konzumentům. Děkuji.. Pavel Kováčik, předseda poslaneckého klubu KSČM a Marian Jurečka...